

SPRAWOZDANIE Z „SEMINARIUM Z PEDAGOGIKI EKOLOGICZNEJ” UNIwersytet Jagielloński 2023

W dniu 17 listopada 2023 roku w trybie hybrydowym na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyło się II Seminarium z zakresu Pedagogiki Ekologicznej. Spotkanie poświęcone zostało problematyce etyki środowiskowej, jak również relacji człowieka ze środowiskiem. Główną płaszczyzną odniesienia uczyniono formalną edukację w Polsce, w tym treści zawarte w podręcznikach szkolnych i akademickich.

Inicjatorkami seminarium były: prof. UJ dr hab. Beata Gola z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz prof. UAM dr hab. Renata Michalak i dr Agnieszka Kozłowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W spotkaniu łącznie wzięło udział 66 osób: 43 osoby stacjonarnie i 23 osoby w trybie online. Większość uczestników/uczestniczek spotkania stanowili członkowie/członkinie interdyscyplinarnego zespołu o nazwie „Seminaria z Pedagogiki Ekologicznej”, który zawiązał się we wrześniu 2023 roku. Zespół stanowi nieformalną grupę społeczności akademickiej, skupioną na problematyce naukowej rekonstrukcji tożsamości pedagogiki ekologicznej. Gości i Gościńce przywitały swoimi przemówieniami wprowadzającymi: prof. UAM

dr hab. Renata Michalak; prof. UJ dr hab. Beata Gola; Dyrektor Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. UJ dr hab. Anna Gawel. W otwarciu II Seminarium uczestniczyła także Przewodnicząca Rady Dyscypliny Pedagogika na UJ, prof. dr hab. Janina Kostkiewicz. Podziękowanie za przybycie skierowane zostało również do wszystkich przyjezdnych gości/gościńce, pracowników Instytutu Pedagogiki na Wydziale Filozoficznym UJ, obecnych na spotkaniu studentek Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, a także osób z różnych ośrodków akademickich, uczestniczących w spotkaniu on-line i stacjonarnie.

Seminarium rozpoczęło się od dwóch prelekcji. Pierwszy wykład zaprezentowała prof. dr hab. Zdzisława Piątek (UJ) – *Filozoficzne podłoże przelomu ekologicznego. Różne wersje etyki środowiskowej, ze szczególnym uwzględnieniem etyki biocentryzmu*. Z kolei drugie wystąpienie przedstawiła dr hab. Beata Gola, prof. UJ – *Etyka środowiskowa w podręcznikach szkolnych na przestrzeni ostatniej dekady (2012-2022)*. Po tej części seminarium zadawano pytania ogólne do prelegentek. Pojawiły się także pierwsze komentarze i ogólne refleksje. Po przerwie

przeprowadzono szerszą dyskusję, w której pojawiły się tematy związane z potrzebą zastosowania w edukacji przyrodniczej perspektywy nauk społecznych i humanistycznych, a także upowszechniania edukacji społecznej i humanistycznej – opartej nie tylko o treści przyrodnicze, lecz również obejmującej zagadnienia etyczne. Zasygnalizowano potrzebę nowego, holistycznego i aksjologicznego ujęcia relacji człowiek – przyroda w programach i podręcznikach szkolnych. Omówiono kwestię fenomenu w postaci pojęcia antropocentryzmu, który jak wykazały seminaryjne komentarze, obecnie dominuje w celach, metodach, środkach i treściach edukacyjnych. Pojawiła się także problematyka związana z szeroko rozumianym włączeniem środowiska naukowego zainteresowanego pedagogiką ekologiczną w potencjalne debaty programowe dotyczące podstawy programowej, krajowej strategii edukacji ekologicznej i innych istotnych aspektów polskiego systemu edukacji.

Wprowadzenie do II Seminarium oraz moderowanie sesji plenarnej i obu dyskusji przypadło w udziale prof. UAM, dr hab. Renacie Michalak. Z kolei dr Agnieszka Kozłowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dbała o techniczny wymiar spotkania. W dyskusji uczestniczyli: prof.

Piotr Skubała, dr Magdalena Ochwat, prof. UŚ dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska oraz prof. UŚ dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (biologia, polonistyka, językoznawstwo, literaturoznawstwo); dr Małgorzata Obrycka z Uniwersytetu Gdańskiego (Instytut Pedagogiki); prof. APS, dr hab. Ligia Tuszyńska (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie); dr Marcin Chrzanowski (Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii) oraz prof. US dr hab. Maksymilian Chutorański (Uniwersytet Szczeciński, Katedra Pedagogiki).

Po zakończeniu oficjalnej części seminaryjnej podjęto dyskusję na temat dalszych planów wspólnego działania w ramach zespołu. Ustalono, że kolejne spotkanie Zespołu „Seminaria Pedagogiki Ekologicznej” odbędzie się 10 lipca 2024 roku w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (Wydział Humanistyczny Katowice, ul. Uniwersytecka 4), przy współpracy Interdyscyplinarnego Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tytuł spotkania: *“Making kin” transformująca edukacja jutra w nowych sojuszach, sieciach, splotach. Perspektywa europejska i światowa*. W imieniu organizatorów serdecznie Państwa zapraszam.